

Ενότητα 7: Η ελιά

Εδώ και χιλιάδες χρόνια η **ελιά** και ο καρπός της «ζει» στην περιοχή της Μεσογείου. Το πολύτιμο αυτό δώρο της φύσης είναι μια ζωντανή κληρονομιά, που συνδέεται με πολλούς τομείς της ζωής μας. Το ελαιόλαδο τρέφει, συντηρεί, προστατεύει, τονώνει, θεραπεύει, εμπνέει. Αξίζει λοιπόν να γνωρίσουμε και να μάθουμε την ανεκτίμητη αξία της ελιάς για τη διατροφή, την υγεία, τη θρησκεία, τον πολιτισμό μας. Παρακολούθησε την [παρουσίαση](#), για να μάθετε περισσότερα.

1^η οδηγία: Διαβάστε προσεκτικά το κείμενο «Οι μύθοι και η ελιά» από το βιβλίο των Ελληνικών πατώντας στον σύνδεσμο: <https://bit.ly/2RyLVvf>

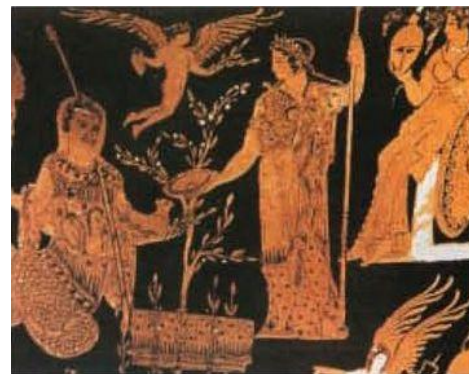
2^η οδηγία: Αντιγράψτε τον τίτλο του κειμένου στο τετράδιο « Το σχολείο είναι εδώ» και στη συνέχεια απαντήστε τις ακόλουθες ερωτήσεις: (Μην ξεχνάτε την ημερομηνία)

Τα κείμενα που διαβάσατε είναι **μύθοι**.

1^{ος} Μύθος: Η ελιά δώρο της Αθηνάς

https://www.youtube.com/watch?v=Tb1FQyn5_OY

1. Γιατί διαγωνίζονταν ο θεός Ποσειδώνας και η θεά Αθηνά;
2. Ποιο δώρο προσέφερε ο κάθε θεός στην πόλη;
3. Γιατί πιστεύετε ότι οι υπόλοιποι θεοί διάλεξαν το δώρο της θεάς Αθηνάς;

2^{ος} Μύθος: Η ελιά του Αρισταίου

4. Ποιες τέχνες έμαθε ο Αρισταίος από τις Μούσες και ποιες από τις Νύμφες;
5. Γιατί ο Αρισταίος τιμήθηκε ως θεός- προστάτης των ελαιοκαλλιεργητών;

1^η οδηγία: Διαβάστε προσεκτικά το κείμενο « Η ελιά στην Ελλάδα και στη Μεσόγειο» από το βιβλίο των Ελληνικών πατώντας στον σύνδεσμο: <https://bit.ly/3cd1bXF>
Αν θέλετε, [ακούστε το κείμενο](#).

2^η οδηγία: Αντιγράψτε τον τίτλο του κειμένου στο τετράδιο « Το σχολείο είναι εδώ» και στη συνέχεια συμβουλευτείτε το κείμενο και απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις, για να δείτε τη σημασία της ελιάς στον πολιτισμό των Ελλήνων και των άλλων μεσογειακών λαών.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Πώς εμείς σήμερα γνωρίζουμε ότι η ελιά υπήρχε στην Ελλάδα εδώ και χιλιάδες χρόνια;
2. Γιατί το λάδι χρησιμοποιείται σε πολλές τελετές της χριστιανικής θρησκείας;
3. Σε ποιους αγώνες της αρχαίας Ελλάδας, τα κλαδιά της ελιάς γίνονταν βραβεία για τους νικητές;
4. Για ποιους καλλιτέχνες η ελιά ήταν και είναι πηγή έμπνευσης;

Ώρα για γραμματική...

Κύρια ονόματα (σελ. 37- 38 βιβλίου «Πετώντας με τις λέξεις»)

Τα παρακάτω κύρια ουσιαστικά γράφονται πάντα με κεφαλαίο:

Εθνικά: Γάλλος, Έλληνας

Γιορτές, μήνες, ημέρες: Πάσχα, Απρίλιος, Δευτέρα

Ονόματα ανθρώπων και ζώων: Μάρκος, Μαξ

Γεωγραφικοί όροι: χώρες, πόλεις, χωριά, ποταμοί, βουνά, λίμνες: Γαλλία, Λονδίνο, Κόρνος, Πεδιαίος, Τρόδος

Τίτλοι βιβλίων, εφημερίδων: Οδύσσεια, Καθημερινή

Έργα τέχνης: Παρθενώνας

Να θυμάσαι: Ενώ τα εθνικά ονόματα γράφονται με κεφαλαίο, π.χ. Ο Γιάννης είναι **Κρητικός**, τα επίθετα που παράγονται από αυτά γράφονται με μικρό, π.χ. Μου αρέσουν πολύ τα **κρητικά** παξιμάδια.

Μάθετε για τα κύρια ονόματα: <https://www.youtube.com/watch?v=Y5KCHdhCimg>

ΑΣΚΗΣΗ 1: Ξαναγράψετε το κείμενο στο τετράδιό σας κάνοντας τις απαραίτητες διορθώσεις.

Το περασμένο Σάββατο με τον θείο μου, τον κώστα ξεκινήσαμε πολύ πρωί από τη λευκωσία για μια εκδρομή. Όταν φτάσαμε στη λεμεσό, σταματήσαμε για λίγο. Ο πατέρας μου με το θείο μου και τον αδελφό μου, τον γιώργο, πήγαν για καφέ και εγώ με την αδερφή μου, την κατερίνα, για μια βόλτα στην παραλία. Ύστερα από λίγο συνεχίσαμε τη διαδρομή μας. Περάσαμε από το κούρειο, την πέτρα του ρωμιού και κατά τις δέκα, φτάσαμε στη πάφο.

ΑΣΚΗΣΗ 2 : Ξαναγράψετε τις προτάσεις γράφοντας κεφάλαιο όπου πρέπει.

1. Το πάσχα θα το περάσουμε στο χωριό του παππού μου που βρίσκεται στο τρόοδος.
2. Η μητέρα του φίλου μου του αντρέα είναι από την ισπανία.
3. Ο θείος μου εργάζεται στο γενικό νοσοκομείο λευκωσίας.
4. Εγώ φοιτώ στο δημοτικό σχολείο μακεδονίτισσας γ'.
5. Οι έλληνες επαναστάτησαν για να ελευθερώσουν την Ελλάδα από τους τούρκους.

Περιεκτικά ουσιαστικά (σελ. 38 βιβλίου «Πετώντας με τις λέξεις»)

Περιεκτικά λέμε τα ουσιαστικά που δείχνουν το μέρος όπου υπάρχουν πολλά όμοια πρόσωπα, ζώα, πράγματα.

Παράδειγμα: ελαιώνας: το μέρος που υπάρχουν ελιές.
αχυρώνας, ξενώνας, περιστερώνας κ.ά.

Μάθετε για τα περιεκτικά ουσιαστικά: <https://www.youtube.com/watch?v=ePva32IjsZU>

ΑΣΚΗΣΗ 3: Δημιουργήστε περιεκτικά ουσιαστικά από τις παρακάτω λέξεις και στη συνέχεια συμπληρώστε τις προτάσεις που ακολουθούν.

αμπέλι	στρατός
αμυγδαλιά	περιστέρι
άχυρο	πεύκο
άνθος	ελιά
καλάμι	όρνιθα
πορτοκαλιά	ξένος

1. Οδήγησε το άλογο στον .....(άχυρο).
2. Ο θείος μου έχει ένα μεγάλο .....(όρνιθα) όπου εκτρέφει κότες.
3. Ο .....(στρατός) βρίσκεται έξω από την πόλη.
4. Έφτιαξαν κι έναν όμορφο .....(ξένος), για να κοιμούνται οι φίλοι τους.
5. Ο Άρης ανέβηκε στην ταρατσα να καθαρίσει τον .....(περιστέρι).

Ώρα για Ορθογραφία...

Η οικογένεια της λέξης «ελιά» είναι πολύ μεγάλη κι έχει μια πολύ παλιά καταγωγή. Τότε την ελιά την έλεγαν «**ελαία**» και το λάδι «**έλαιον**». Από την *ελαία* και το *έλαιον*, λοιπόν, έχουμε σύνθετες λέξεις.

Παραδείγματα

- Έλαιο + χρώμα → ελαιοχρωματιστής (μπογιατζής) – ελαιοχρωματίζω
- Έλαιο + δέντρο → ελαιόδεντρο
- Έλαιο + λάδι → ελαιόλαδο
- Έλαιο + παραγωγός → ελαιοπαραγωγός
- Έλαιο + καρπός → ελαιόκαρπος
- Έλαιο + φυτεία → ελαιοφυτεία

1. Οδηγία: Αντιγράψτε στο τετράδιό σας δύο φορές τις πιο πάνω λέξεις. Στη συνέχεια σκεφτείτε και γράψτε άλλες λέξεις που ανήκουν στην ίδια οικογένεια.

2. Αντιστοιχίστε τις σύνθετες λέξεις με τη σημασία τους. (Στο τετράδιό σας γράψτε τον αριθμό και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί.)

1. Η ζωγραφική με λαδομπογιές	☐	☐	A. ελαιοτριβείο
2. Το λάδι που βγαίνει από τον καρπό της ελιάς	☐	☐	B. ελαιογραφία
3. Αυτός που καλλιεργεί ελιές	☐	☐	Γ. ελαιοχρωματιστής
4. Το εργαστήριο όπου βγάζουν το λάδι	☐	☐	Δ. ελαιόλαδο
5. Ο ειδικός τεχνίτης για το βάψιμο με λαδομπογιά	☐	☐	E. ελαιοκαλλιεργητής

